

du hast ~~die~~ wahl ~~0~~ wybór należy
do ciebie

Infobroschüre zur Bundestagswahl 2017

Broszura informacyjna dotycząca wyborów do Bundestagu 2017

www.duhastdiewahl.de

Bundeszentrale für
politische Bildung

BEYS
MARKETING & MEDIA

Inhalt

»Du hast die Wahl«	4
Du bist wichtig, deine Meinung zählt!	6
Demokratische Grundsätze in Deutschland	10
Das ist der Deutsche Bundestag	12
Wahl-O-Mat	16
Weitere Infos zum Thema Wahlen	17
Wer ist wahlberechtigt?	18
Erststimme	20
Zweitstimme	22
Wie kannst du an der Wahl teilnehmen?	26
Briefwahl	28
Was passiert am Wahltag?	32
Der Stimmzettel	34
Wichtige Termine	36
Impressum	38

Spis treści

«Wybór należy do Ciebie»	4
Jesteś ważny(-a), Twoje zdanie się liczy!	6
Podstawy demokracji w Niemczech	10
Niemiecki Bundestag	12
Wahl-O-Mat	16
Dodatkowe informacje na temat wyborów	17
Kto jest uprawniony do głosowania?	18
Pierwszy głos	20
Drugi głos	22
Jak wziąć udział w głosowaniu?	26
Głosowanie listowne	28
Przebieg dnia wyborów	32
Karta do głosowania	34
Ważne terminy	36
Stopka redakcyjna	38

»Du hast die Wahl«

Seine Zukunft zu gestalten, bedeutet sich Ziele und Wünsche bewusst zu machen und nach Wegen zu suchen, diese zu verwirklichen. Die Bundestagswahl am 24. September 2017 bietet den Bürgerinnen und Bürgern eine wichtige

Möglichkeit zur gesellschaftlichen Mitbestimmung.

Die Losung der Demokratie lautet dabei: Je mehr Menschen ihre Chance zur politischen Beteiligung nutzen, desto erfolgreicher kann die gemeinsame Zukunft in Deutschland weiterentwickelt werden. Jede Stimme, jede Beteiligung ist wichtig!

Die Bundeszentrale für politische Bildung/bpb bietet ausgewogene und wissenschaftlich fundierte Informationen zu den Themen Wahlen und Politik an. Mit unseren Bildungsangeboten wollen wir alle Menschen in Deutschland dazu anregen, sich kritisch mit politischen und gesellschaftlichen Fragen auseinanderzusetzen und aktiv am politischen Leben teilzunehmen.

»Du hast die Wahl« lautet deshalb das Motto dieser zweisprachigen Broschüre, mit der wir dazu beitragen möchten, möglichst viele Menschen zu motivieren, mit ihrer Stimme die Demokratie zu stärken. Sie enthält wichtige Informationen rund um die Bundestagswahl 2017, schafft einen Überblick über die demokratischen Grundsätze in Deutschland, den Aufbau und die Funktionsweise des Bundestags sowie die wichtigsten Termine.

«Wybór należy do Ciebie»

Możliwość kształtowania swojej przyszłości oznacza uświadomienie sobie celów i marzeń oraz znalezienie sposobów, by je zrealizować. Wybory do Bundestagu, które odbędą się w dniu 24 września 2017 r., stanowią dla obywateli możliwość społecznego współdecydowania. Rozwiązanie demokracji brzmi następująco: im więcej osób skorzysta z szansy aktywnego kształtowania polityki, tym bardziej pomyślna będzie nasza wspólna przyszłość w Niemczech. Każdy głos i każde zaangażowanie jest ważne!

Federalna Centrala Kształcenia Politycznego (niem. Bundeszentrale für politische Bildung, bpb) oferuje wyważone i ugruntowane naukowo informacje na temat wyborów i polityki. Naszą ofertą edukacyjną chcemy zachęcić osoby mieszkające w Niemczech do krytycznej konfrontacji z kwestiami politycznymi i społecznymi oraz do aktywnego udziału w życiu politycznym.

«Wybór należy do Ciebie» – tak brzmi motto niniejszej broszury, której celem jest zachęcenie jak największej liczby osób do wzmocnienia demokracji przez oddanie głosu. Broszura zawiera ważne informacje dotyczące wyborów do Bundestagu 2017, przedstawia zarys podstaw niemieckiej demokracji, struktury i sposobu funkcjonowania Bundestagu oraz podaje najważniejsze daty.

Eine anregende Lektüre wünscht Ihnen
Przyjemnej lektury życzy

Thomas Krüger

Präsident der Bundeszentrale für politische Bildung
Przewodniczący Federalnej Centrali Kształcenia Politycznego

Du bist wichtig, deine Meinung zählt!

Etwa **6 Millionen Deutsche** mit Migrationshintergrund sind wahlberechtigt. Bei der Bundestagswahl 2017 stellen sie fast 10% aller Wahlberechtigten in Deutschland dar.

Für ein besseres gegenseitiges Verständnis ist die Beteiligung aller am politischen Leben in Deutschland **besonders wichtig**.

Jesteś ważny(-a), Twoje zdanie się liczy!

Okolo **6 milionów Niemców** pochodzenia migranckiego ma prawo do głosowania. W wyborach do Bundestagu 2017 stanowią oni prawie 10% wszystkich wyborców w Niemczech.

Udział wszystkich osób w życiu politycznym w Niemczech jest **wyjątkowo ważny** dla lepszego wzajemnego zrozumienia.

du hast ~~die wahl~~ **wybór należy**
do ciebie

Ich habe die freie Wahl!

Ich nutze mein Recht und gebe meine
Stimme ab. Wenn ich es nicht tue, kann
ich mich über das Ergebnis auch nicht
beschweren!

Mam wolny wybór!

Korzystam z moich praw i oddaję swój
głos. Jeśli tego nie zrobię, nie będę mógł
narzekać na wynik wyborów!

MATEO JASIK

Musiker
Muzyk

Demokratische Grundsätze in Deutschland

Als grundlegende Prinzipien der freiheitlichen demokratischen Grundordnung hat das Bundesverfassungsgericht genannt:

- **Achtung** vor den Menschenrechten,
- die **Herrschaft** des Volkes,
- die **Gewaltenteilung**,
- die **Verantwortlichkeit** der Regierung,
- die **Gesetzmäßigkeit** der Verwaltung,
- die **Unabhängigkeit** der Gerichte,
- das **Mehrparteienprinzip** und
- die **Chancengleichheit** für alle politischen Parteien.

Podstawy demokracji w Niemczech

Podstawowe zasady porządku demokratycznego według Niemieckiego Trybunału Konstytucyjnego to:

- **poszanowanie** praw człowieka,
- **władza** narodu,
- **podział władzy**,
- **odpowiedzialność** rządu,
- **legalność** administracji,
- **niezależność** sądów,
- **zasada wielopartyjności** oraz
- **równość szans** dla wszystkich partii politycznych.

Eine Demokratie ermöglicht ...

Demokracja umożliwia...

Rechtssicherheit
pewność prawa

Vertrauen in die Zukunft
wiarę w przyszłość

Chancengleichheit
równość szans

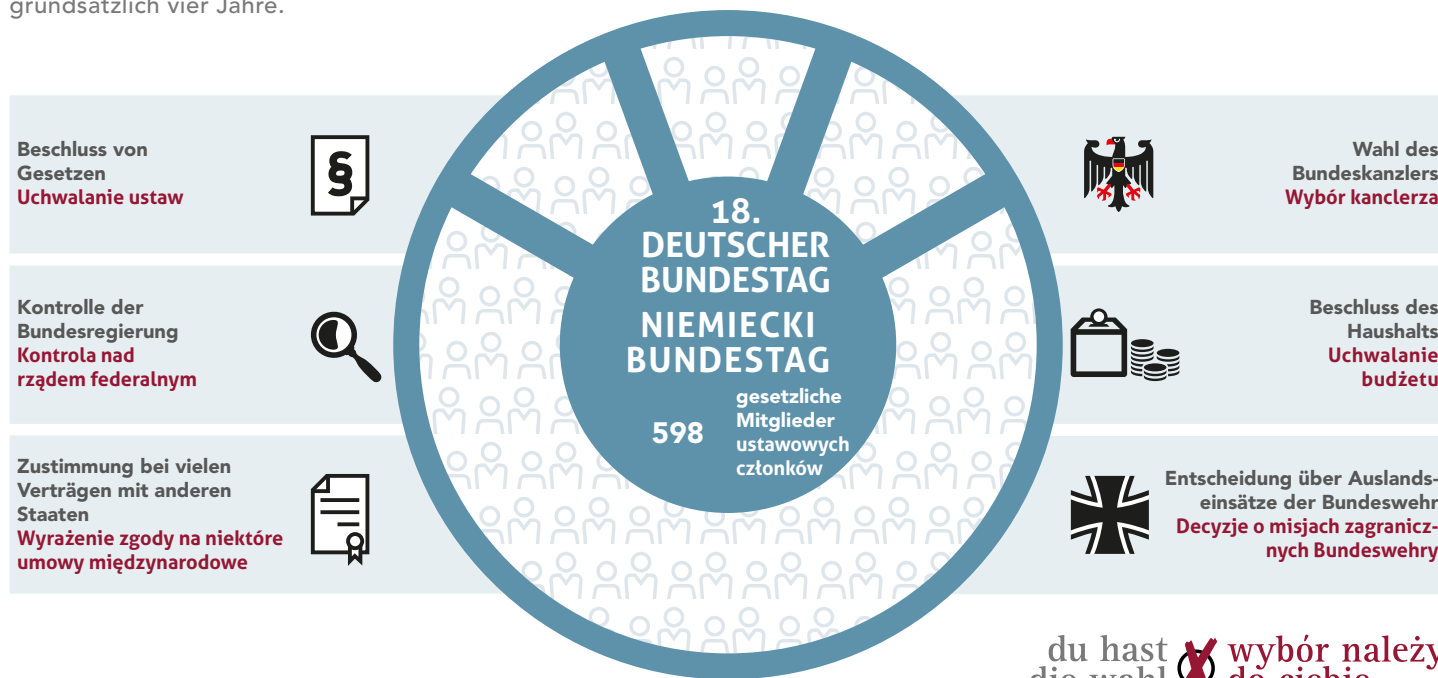

Aktive Mitbestimmung
aktywne współdecydowanie

Das ist der Deutsche Bundestag

Am 24. September 2017 ist wieder Bundestagswahl.

Der Deutsche Bundestag ist das Parlament der Bundesrepublik Deutschland mit Sitz in Berlin. Im politischen System Deutschlands wird der Bundestag als einziges Verfassungsorgan des Bundes direkt vom Volk gewählt. Die Wahlperiode des Bundestages dauert grundsätzlich vier Jahre.

Niemiecki Bundestag

W dniu 24 września 2017 r. odbędą się wybory do Bundestagu.

Niemiecki Bundestag to parlament Republiki Federalnej Niemiec z siedzibą w Berlinie. Bundestag, jako jedyny organ konstytucyjny w politycznym systemie Niemiec, jest wybierany bezpośrednio przez naród. Kadencja Bundestagu zasadniczo wynosi cztery lata.

du hast ~~wy~~ die wahl ~~do~~ **wy**bór należy **do** ciebie

A portrait of a young woman with long, wavy, light brown hair and blue eyes, looking directly at the camera. She is wearing a white lace top. The background is a solid blue color with faint, stylized white geometric shapes.

du hast ~~die~~ wahl ~~aus~~ **wybór należy**
do **do** **ciebie**

Setze dich für Demokratie aktiv ein!

Lass uns nicht nur beobachten, sondern
auch mitwirken, denn es geht um unsere
Zukunft.

Aktywnie zaangażuj się w demokrację!

Nie bądźmy jedynie postronnymi
obserwatorami. Weźmy aktywny udział w
kształtowaniu demokracji, gdyż chodzi tu o
naszą przyszłość.

ISOLDA DYCHAUK

Schauspielerin
Aktorka

Wahl-O-Mat

Alles über die Positionen der Parteien und die wichtigen Themen der Wahl findest du im Wahl-O-Mat der Bundeszentrale für politische Bildung. Der Wahl-O-Mat ist ein Frage- und Antwort-Tool, das zeigt, welche zu einer Wahl zugelassene Partei der eigenen politischen Position am nächsten steht.

Wahl-O-Mat

Wszystko o pozycjach partii politycznych i ważnych kwestiach związanych z wyborami znajdziesz na platformie Wahl-O-Mat Federalnej Centrali Kształcenia Politycznego. Wahl-O-Mat to zestaw pytań i odpowiedzi wskazujący, która z partii politycznych dopuszczonych do wyborów jest najbliższa Twoim poglądom politycznym.

Wahl-O-Mat®
Bundestagswahl 2017

24. September

.....●.....

www.wahl-o-mat.de

Weitere Infos zum Thema Wahlen

Weitere aktuelle Informationen zur Bundestagswahl 2017, dem Wahlsystem oder den teilnehmenden Parteien findest du hier:

Dodatkové informace na temat wyborów

Dalsze informacje na temat wyborów do Bundestagu 2017, systemu wyborczego lub uczestniczących partii znajdziesz tutaj:

Angebote der bpb

Oferty bpb

Themenseite zur Bundestagswahl:

Strona tematyczna na temat wyborów do Bundestagu:

www.bpb.de/bundestagswahl-2017

Infos in einfacher Sprache:

Informacje w przystępnej formie:

www.bpb.de/einfach-bundestagswahl

Erklärfilme zur Bundestagswahl:

Filmy objaśniające wybory do Bundestagu:

www.bpb.de/mediathek/bundestagswahlen

Angebote des Bundeswahlleiters

Oferty przewodniczącego Federalnej Komisji Wyborczej

www.bundeswahlleiter.de/bundestagswahlen/2017

Wer ist wahlberechtigt?

Wählen können alle
Bürgerinnen und Bürger,
die

- **die deutsche Staatsbürgerschaft besitzen,**
- **18 Jahre alt sind**
- **und seit 3 Monaten in Deutschland leben. ***

*Hier kann es Ausnahmen geben.

Kto jest uprawniony do głosowania?

W głosowaniu mogą wziąć
udział wszyscy obywatele,
którzy

- **posiadają niemieckie obywatelstwo,**
- **mają ukończone 18 lat**
- **i mieszkają w Niemczech od 3 miesięcy. ***

* Z niektórymi wyjątkami.

du hast ~~X~~ wybór należy
die wahl ~~X~~ do ciebie

Erststimme

Mit deiner **Erststimme** wählst du **eine Person** als **Abgeordneten** für deinen Wahlkreis. Die Person, die in ihrem Wahlkreis die **Mehrheit** der Erststimmen erhält, wird somit direkt in den Bundestag gewählt. Personen, die für ein **Direktmandat** kandidieren, **müssen nicht zwingend einer Partei angehören**.

Pierwszy głos

Oddając **pierwszy głos** wybierasz **jedną osobę na postą** z Twojego okręgu wyborczego. Osoba, która w danym okręgu wyborczym otrzyma **większość** pierwszych głosów, zostaje bezpośrednio wybrana do Bundestagu. Osoby, które kandydują do **mandatu bezpośredniego**, **niekoniecznie muszą przynależeć do partii**.

Zweitstimme

Mit deiner **Zweitstimme** wählst du, wie viele Sitze einer Partei im Bundestag zustehen. Nach dem Verhältnis der gültigen Zweitstimmen wird der **Anteil** der **Abgeordnetenmandate festgelegt**, der auf eine Partei entfällt. Von diesen Gesamtmandaten einer Partei werden die **Direktmandate** abgezogen, die die Partei bereits errungen hat. Hat eine Partei mehr Direktmandate als Mandate nach Zweitstimmen errungen, erhält sie Überhangsmandate. Die Zweitstimme **entscheidet folglich** darüber, **wie stark eine Partei im Parlament** vertreten ist.

Drugi głos

Oddając **drugi głos** decydujesz, ilu członków danej partii będzie zasiadać w Bundestagu. W oparciu o stosunek drugich głosów **określa się udział mandatów poselskich** dla każdej partii. Od całkowitej liczby **mandatów partii odlicza się** następnie mandaty bezpośrednie, które partia zdobyła do tej pory. W przypadku, gdy partia ma więcej mandatów bezpośrednich niż mandatów wynikających z głosów drugich, otrzymuje wówczas nadliczbowe mandaty poselskie. Głosy drugie **decydują zatem o tym, jak silnie reprezentowana jest dana partia w parlamencie**.

A portrait of Nazan Eckes, a woman with long, wavy brown hair, wearing a light-colored, textured knit sweater. She is looking directly at the camera with a slight smile. The background is a solid blue color with some abstract geometric shapes.

du hast ~~die wahl~~ **wybór należy**
do ciebie

Deine Zukunft, deine Wahl!

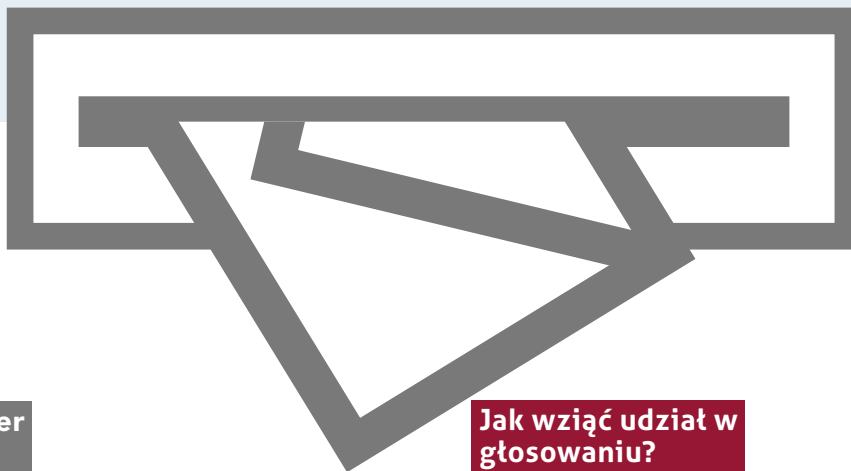
Als 2-fache Mutter möchte ich meinen
Kindern eine funktionierende Demokratie
weitergeben.

Twoja przyszłość, Twój wybór!

Jako matka dwójki dzieci chcę przekazać
moim dzieciom sprawnie funkcjonującą
demokrację.

NAZAN ECKES

Moderatorin
Prezenterka

Wie kannst du an der Wahl teilnehmen?

Wahlbenachrichtigung

Alle Wahlberechtigten erhalten auf der Grundlage des Wählerverzeichnisses eine Wahlbenachrichtigung. Diese beinhaltet wichtige Informationen

- zum Wahltag,
- zur Wahlzeit,
- zum Ort der Wahl, dem Wahllokal,
- ob dieser barrierefrei erreichbar ist,
- zur Möglichkeit, eine Briefwahl zu beantragen.

Wenn du keine Wahlbenachrichtigung erhalten hast, kannst du diese in deinem Bezirkswahlamt (Rathaus) anfordern.

Jak wziąć udział w głosowaniu?

Powiadomienie o wyborach

Wszyscy uprawnieni do głosowania otrzymują powiadomienie o wyborach w oparciu o listę wyborców. Zawiera ono ważne informacje

- na temat dnia wyborów,
- godzin wyborów,
- miejsca wyborów, lokalu wyborczego,
- czy jest on dostosowany do potrzeb osób niepełnosprawnych,
- możliwości wystąpienia o głosowanie listowne.

Jeśli nie otrzymałeś(-aś) powiadomienia o wyborach, możesz poprosić o nie w odpowiednim dla Twojego okręgu wyborczego urzędzie (ratusz).

Briefwahl

Nutze die Briefwahl, wenn du am Wahltag keine Zeit hast.

Auf der Rückseite deiner Wahlbenachrichtigung ist ein Wahlscheinantrag enthalten, mit dem du deine Briefwahlunterlagen anfordern kannst.

Du bekommst:

- einen blauen Wahlumschlag,
- einen roten Briefumschlag mit Adresse,
- einen Stimmzettel,
- einen Wahlschein,
- eine Anleitung.

Als Nächstes:

- unterschreibe den Wahlschein,
- gebe deine Erst- und Zweitstimme ab,
- lege den Stimmzettel in den blauen Briefumschlag und klebe ihn zu,
- lege den blauen Wahlumschlag und den unterschriebenen Wahlschein in den roten Briefumschlag, klebe ihn zu und schicke diesen ohne Briefmarke ab.

Głosowanie listowne

Skorzystaj z głosowania listownego, jeśli nie masz czasu w dniu wyborów.

Na odwrotnej stronie powiadomienia o wyborach znajduje się wniosek o wydanie karty wyborczej, za pomocą którego możesz poprosić o dokumenty do głosowania listownego.

Otrzymasz następujące dokumenty:

- niebieską kopertę wyborczą,
- czerwoną kopertę z adresem,
- kartę do głosowania,
- kartę wyborczą,
- instrukcję.

Kolejne kroki:

- podpisz swoją kartę wyborczą,
- oddaj swój pierwszy i drugi głos,
- włóż kartę do głosowania do niebieskiej koperty i zaklej ją,
- a następnie włóż niebieską kopertę oraz podpisaną kartę wyborczą do czerwonej koperty, zaklej ją i wyślij bez znaczka.

du hast ~~die wahl~~ **wybór należy**
do ciebie

Ich gehe wählen, weil meine Stimme zählt!

Jede einzelne Stimme stärkt die Demokratie. Mit meiner Stimme kann ich mich aktiv beteiligen und unsere Gesellschaft stärken.

Idę głosować, bo mój głos ma znaczenie!

Każdy głos wzmacnia demokrację. Oddając głos w wyborach biorę czynny udział w kształtowaniu polityki i wspieram nasze społeczeństwo.

NASSER KILADA

Musiker
Muzyk

Was passiert am Wahltag?

Am Wahltag wird in den Wahllokalen gewählt.
Diese haben von 8:00 – 18:00 Uhr geöffnet.

In deiner Wahlbenachrichtigung wird

- das Wahllokal (der Ort, wo du wählst)
- der Wahltag (wann du wählst) mitgeteilt.

Ablauf im Wahllokal

- Nimm unbedingt deinen Personalausweis oder Reisepass mit und zeige diesen im Wahllokal vor.
- Du bekommst einen Stimmzettel ausgehändigt.
- Du gehst mit dem Stimmzettel in eine Wahlkabine und machst deine beiden Kreuze – einmal bei der Erststimme und einmal bei der Zweitstimme.
- Du wirfst deinen Stimmzettel zusammengefoldet in die Wahlurne.

Wahlbenachrichtigung verloren?

Du kannst am Wahltag unter Vorlage eines gültigen Personalausweises oder Reisepasses in deinem Wahllokal auch ohne Wahlbenachrichtigung wählen.

Przebieg dnia wyborów

W dniu wyborów obywatele oddają swoje głosy w lokalach wyborczych. Lokale wyborcze są otwarte w godz. 8:00-18:00.

W przesłanym powiadomieniu o wyborach znajdziesz informacje na temat

- właściwego dla Ciebie lokalu wyborczego (**gdzie** możesz oddać swój głos),
- dnia wyborów (**kiedy** możesz oddać swój głos).

Postępowanie w lokalu wyborczym

- Nie zapomnij zabrać swojego dowodu osobistego lub paszportu, aby okazać go w lokalu wyborczym.
- Po okazaniu dokumentu tożsamości otrzymasz kartę do głosowania.
- Następnie udaj się do kabiny wyborczej i postaw dwa krzyżyki – jeden jako głos pierwszy i jeden jako głos drugi.
- Po oddaniu głosów złóż kartę do głosowania i wrzuć ją do urny wyborczej.

Zgubione powiadomienie o wyborach?

W dniu wyborów możesz oddać swój głos we właściwym lokalu wyborczym okazując tylko ważny dowód osobisty lub paszport bez potrzeby przedstawiania powiadomienia o wyborach.

du hast ~~die wahl~~ ~~wybor~~ należy do ciebie

Der Stimmzettel

Der Stimmzettel besteht aus einer linken schwarzen Hälfte und einer rechten blauen Hälfte.

<p> Erststimme
Auf der linken Seite des Zettels kreuzt du zunächst den Kandidaten an, der deinen Wahlkreis als Abgeordneter im Bundestag vertreten soll.</p> | <p> Zweitstimme
Auf der rechten Seite des Zettels kreuzt du eine Partei an.</p> |
|--|---|

Denke bitte daran, auf jeder Hälfte des Stimmzettels nur einen Kreis anzukreuzen.

Wichtig

Demokratische Wahlen sind frei, gleich und geheim. Du darfst wählen, was du willst. Niemand darf überprüfen, was du gewählt hast.

Karta do głosowania

Karta do głosowania składa się z lewej czarnej połowy oraz prawej niebieskiej połowy.

<p> Pierwszy głos
Po lewej stronie karty zaznacz krzyżykiem kandydata, który jako poseł ma reprezentować Twój okręg wyborczy w Bundestagu.</p> | <p> Drugi głos
Po prawej stronie karty zaznacz wybraną przez Ciebie partię.</p> |
|--|---|

Pamiętaj, że na każdej połowie karty wyborczej możesz postawić tylko po jednym krzyżyku.

Ważne

Wybory demokratyczne są wolne, równe i tajne. Możesz głosować, na kogo chcesz. Nikomu nie wolno kontrolować, na kogo głosowałeś(-aś).

Wichtige Termine

03.09.2017 Letzter Tag für die

- Benachrichtigung der Wahlberechtigten über ihre Eintragung ins Wählerverzeichnis.
- Stellung eines Antrags auf Eintragung in das Wählerverzeichnis durch Wahlberechtigte, die nur auf Antrag eingetragen werden (Deutsche im Ausland).

22.09.2017 bis 18:00 Uhr

Letzter Tag für die Beantragung von Wahlscheinen.

24.09.2017 – Wahltag

Stimmabgabe in der Zeit von 8:00 Uhr bis 18:00 Uhr.

Bis 15:00 Uhr muss die Beantragung von Wahlscheinen in besonderen Fällen, wie z.B. bei nachgewiesener plötzlicher Erkrankung, erfolgt sein.

Ważne terminy

03.09.2017 Ostatni dzień na

- powiadomienie osób uprawnionych do głosowania o wpisaniu ich na listę wyborców,
- złożenie wniosku o wpisanie na listę wyborców przez osoby uprawnione do głosowania, które zostaną wpisane na listę wyborców tylko na wniosek (Niemcy za granicą).

22.09.2017 do godz. 18:00

Ostatni dzień na złożenie wniosku o kartę wyborczą.

24.09.2017 - Dzień wyborów

Oddanie głosów w godz. 8:00-18:00.

W wyjątkowych okolicznościach, takich jak np. nagła choroba zaświadczona przez lekarza, do godz. 15:00 można złożyć wniosek o wydanie karty wyborczej.

du hast ~~keine~~ **wahl** ~~antrag~~ **wybór** ~~antrag~~ **należy**
die wahl ~~antrag~~ **do ciebie**

Impressum | Stopka redakcyjna

Redaktionsschluss: August 2017

Zamknięcie wydania: sierpień 2017 r.

Herausgeberin | Wydawca

Bundeszentrale für politische Bildung/bpb

Adenauerallee 86, 53113 Bonn

Telefon: 0228/99 51 50

E-Mail: info@bpb.de

www.bpb.de

Mitherausgeberin | Współwydawca

BEYS marketing & media GmbH

Reinickendorfer Str. 11, 13347 Berlin

Telefon: 030/39 99 02 30

E-Mail: info@beys.de

www.beys.de

Redaktion | Redakcja

Burhanettin Gözüakça, Deniz Demir, Güliz Yazıcıoğlu,
Ruža Renić (bpb, verantwortlich)

Wissenschaftliche Beratung | Doradztwo naukowe

Prof. Dr. Hans Vorländer

Lektorat | Korekta

Alla Kürschner, Anna von Hilgers, Dorota Halewska,
Güliz Yazıcıoğlu, Mirosława Kozak, Dr. Zakariae Soltani,
Zuheir Elia

Gestaltung | Skład

BEYS marketing & media GmbH

Art Director: Daniel Bauer

Gedruckt auf FSC®-zertifiziertem Papier.

BEYS
MARKETING & MEDIA